

2023./2024. sezona
TREŠĀ ATLASĒS ANKETA

Karpati un Balkāni

1. Karpatu kalnu grēdā atrodas pasaulē iespaidīgākās lielo plēsēju populācijas. Atpazīsti plēsēju un zālēdāju pēdas, ieraksti barības tīklā šo dzīvnieku nosaukumus latviski un latīniski. Atbilde uz jautājumiem. (16 p.)

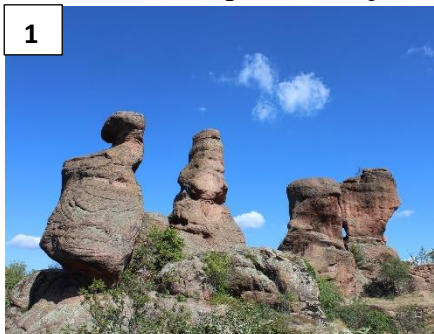

Kas notiks ar zālēdāju populāciju, ja pirmajā barības tīkla (plēsēju) stāvā samazināsies indivīdu skaits? Kas notiks, ja šis skaits palielināsies? Kā tas ietekmētu veģetāciju? (3 p.)

Kas notiks ar lielo plēsēju populāciju, ja otrajā barības tīkla (augēdāju) stāvā samazināsies indivīdu skaits? Kas notiks, ja šis skaits palielināsies? Kā tas ietekmētu veģētāciju? (3 p.)

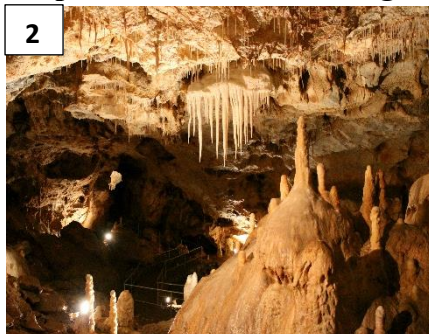
2. Atzīmē kartē apskates objektus Karpatu un Balkānu kalnu grēdās. (15 p.)

1

Belogradchishki skali

Leģendām apvīti smilšakmens veidojumi. Daži līdzinās cilvēkiem vai dzīvniekiem.

2

Peștera Urșilor

No rumāņu valodas tulkojot “lāču ala”, kur atrasti vairāk nekā 140 aizvēsturiskas lāču sugas dzīvnieku skeleti.

3

Branas pils

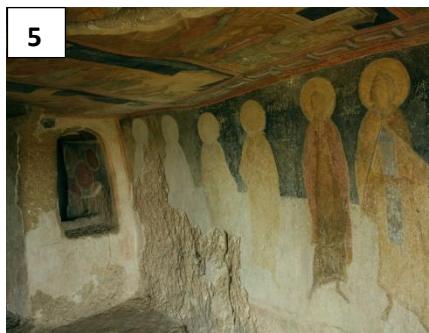
Celtne vēsturiskajā Transilvānijas reģionā, ko tūristi apmeklē, vēloties uzzināt vairāk par Drakulu.

4

Centrālo Balkānu nacionālais parks

Tajā izplatīti seni dižskābaržu meži, kas iekļauti UNESCO Pasaules mantojumā.

5

Ivanovas baznīcas

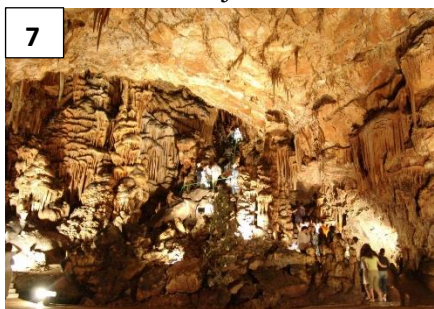
Klintīs kalti alām līdzīgi dievnami, kuros sienas apgleznotas ar viduslaiku freskām.

6

Babele de la Ulmet

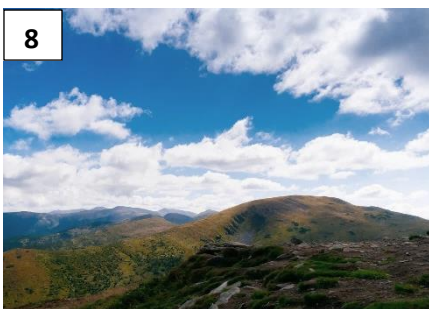
Veidojumi no smilšakmens, kas pirms 5 miljoniem gadu radās zemestrīču rezultātā - *trovanti*.

7

Saeva dubka

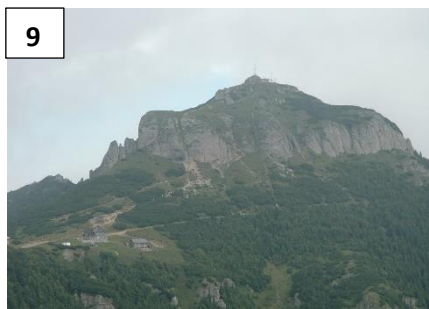
Ala, kas vēsturiski apdzīvota kopš senās Romas laikiem. Mūsdienās tajā notiek ekskursijas un dažādi pasākumi.

8

Hoverla

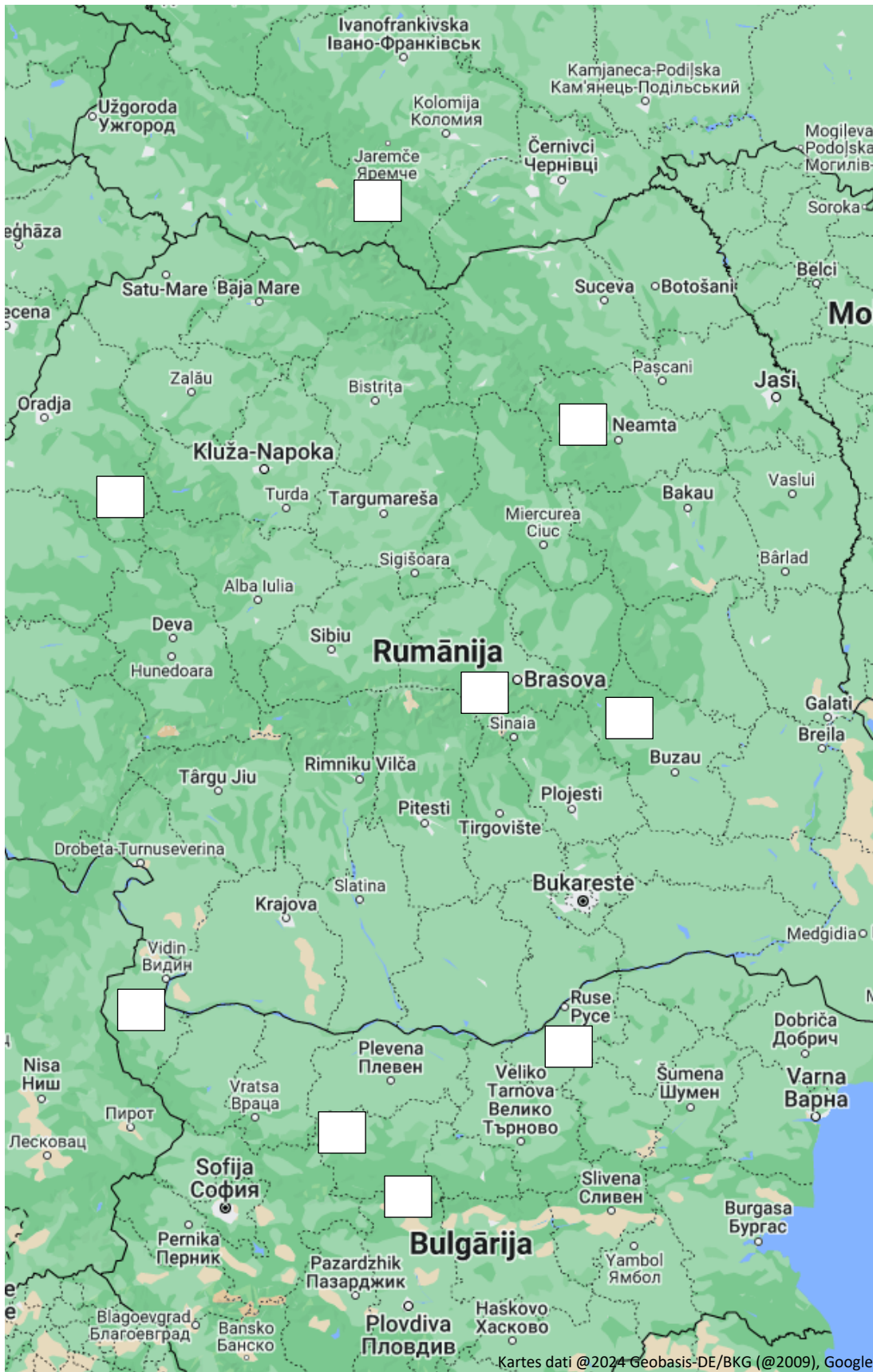
Šī kalna nogāzes klāj meži un kalnu pļavas – *polonynas*. Ukrainas augstākā virsotne.

9

Ceahlău

Kalnu masīvs, kas atrodas nacionālajā parkā, kurā izplatītas vairāk nekā 2000 augu sugas. Attēlā redzama viena no masīva virsotnēm – *Toaca*.

Starp Karpatu un Balkānu kalniem iezīmē otru garāko upi Eiropā un tās pietekas – Oltu un Vitu. (3 p.)

Kā sauc 2. un 7. attēlā redzamos iežu veidojumus, kas atrodas pie alu grīdas un griestiem? Kā tie veidojas? (3 p.)

3. Ieraksti trūkstošos vārdus vai izvēlies pareizo no variantiem. (14 p.)

Oltas upes baseins aizņem apmēram _____ (5% / 10% / 20%) no Rumānijas teritorijas. Tās _____ (ieteka / izteka/ pieteka) atrodas *Hășmaș* kalnu masīvā Austrumkarpatos. Šī upe ieplūst Donavā pie pilsētas _____.

Vitas upe atrodas Ziemeļbulgārijā. Tās _____ (ieteka / izteka/ pieteka) ir pie _____ kalna virsotnes Balkānu kalnos, ko bulgāru valodā sauc _____ . Vitas _____ (ieteka / izteka/ pieteka) Donavā ir pie pilsētas _____.

Upes posmu, kurā Donava plūst starp Karpatiem un Balkānu kalniem, sauc par _____ . Šajā posmā atrodas divas _____ , kas uzceltas enerģijas ieguvei. Salīdzinot ar nelielām kalnu upēm, tās ūdens ir _____ (piesārņots / tīrs / dzidrs). Donavā ļoti bieži tiek veikta ūdens regulēšana, pie tās galvenajām pietekām ir ne mazāk kā _____ (300/ 500/ 700) dambju un aizsprostu.

Donavas reģionā pie ietekas Melnajā jūrā atrodamas ļoti nozīmīga pasaulē aizsargājamas bezzvīņainas zivs populācija. Šo zivi sauc par _____ . Savukārt upes deltā atrodas pasaulē lielākais _____ - mitrājs, kam raksturīgas plašas *Phragmites* un *Typha* audzes. Tā ir nozīmīga ligzdošanas vieta daudzām putnu sugām.

4. Savieno katru attēlu ar tā aprakstu un kalnu dzīvotni, kur šis organisms atrodams (katrā dzīvotnē divi organismi). (16 p.)

Latvijā to audzē dārzos, bet dabiskais izplatības areāls ir Karpatu kalnos. Sirdsveida lapas ar zobainām malām.

Pasaulē apdraudēts vāveru dzimtas pārstāvis, kas sastopams Austrumeiropā un Centrāleiropā. To negatīvi ietekmē nepareiza dzīvotņu apsaimniekošana.

Reta liliju dzimtas augu suga, kas sastopama tikai Balkānu pussalā, Rodopu kalnos Bulgārijā un Grieķijā.

Latvijā rets ieceļotājs, Balkānu kalnos 20. gs. sākumā plaši izplatīts, tad izzudis. Mūsdienās šī vanagveidīgā populācijas cenšas atjaunot.

Kurvziežu dzimtas augs, kas izplatīts Austrumeiropā un Rietumeiropā. Latvijā to var audzēt dārzos.

Galvenokārt naktī aktīvs plēsējs, kura izplatību negatīvi ietekmē biotopu fragmentācija.

Reti sastopama un aizsargājama skujkoku suga Karpatos un Balkānos, arī Latvijā. Indīgs augs.

Dzīvnieks, kas sastopams tikai alās Balkānu pussalā. Tas ir pielāgojies dzīvei tumsā.

Felis silvestris

Gyps fulvus

Spermophilus citellus

Cirsium rivulare

Lilium rhodopaeum

Campanula carpatica

Taxus baccata

Proteus anguinus

Zāļāji

Klintis un kalnu
nogāzes

Ūdenstilpes un mitrāji

Meži

5. Izlasi apgalvojumus. Ar P apzīmē patiesos un ar M – melus. (10 p.)

	Karpatu un Balkānu kalni ir ievērojami augstāki par Alpiem, lai gan augstākā virsotne Eiropā ir šajā kalnu grēdā.
	Rumānijā atrodami dubļu vulkāni, kas veidojas pazemes ūdens un gāzes izplūdumu rezultātā.
	Ir kāds kalns Ukrainā, kas nosaukts kāmjā vārdā.
	Vlads III Drakuls, valdnieks mūsdienu Rumānijas teritorijā, valdīja no Brana pils, Transilvānijā.
	Rumānijā vasaras sagaidīšana saistīta ar <i>Baba Dochia</i> , mitoloģijas tēlu, kura esot pārvērtusies par akmeni <i>Bucegi</i> kalnos.
	Balkānu reģionam raksturīgs izteiktāks gaisa piesārņojums, salīdzinot ar lielāko daļu Rietumeiropas.
	Bulgārijas kalnu pļavās var sastapt grauzēju, kura acis noklātas ar ādu. Tas pielāgojies aktivitātei naktī.
	Balkānu kalnu ielejās izplatīts meža seskam līdzīgs dzīvnieks ar plankumainu kažoku, kas nepieder ģintij <i>Mustela</i> .
	Rilas klosteris atrodas dabas parkā, kurā izplatīta endēma ozolu suga.
	Boteva kalns, kas ir augstākā virsotne Bulgārijā, atrodas Balkānu kalnu grēdā.

📍 **PAR ANKETAS KĀRTĪBU UN SALASĀMĪBU – 2 PAPILDUS PUNKTI!**

📍 **ATBILŽU IESŪTĪŠANAS TERMIŅŠ NO 7. FEBRUĀRA LĪDZ 6. MARTAM.**

ZIŅAS PAR KOMANDU

Komandas nosaukums:

Skola, klase:

Komandas kontaktinformācija (vēlams skolotāja):

E- pasts: _____

Telefona numurs: _____

IESNIEDZOT ŠO ANKETU, ESMU IEPAZINĪES AR KONKURSA NOLIKUMU!